

บทที่ 3

อำนาจหน้าที่ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง นโยบาย และยุทธศาสตร์

ในบทนี้คณะผู้ศึกษาจะนำเสนอ อำนาจหน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงฯ ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้กับสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด

3.1 อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีนัยถึง องค์การของรัฐทุกองค์ควรต้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปรากฏใน หมวด 3 มาตรา 26,27,28,30,31,34, 45,53,54,55,58,59,60,61,62 และหมวด 5 มาตรา 76,80,83

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์การของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรีศาลและองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิดเชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๓๑ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้ แต่การลงโทษประหารชีวิตตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

การจับ คุมขัง ตรวจค้นตัวบุคคลหรือการกระทำอันใดอันกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๓๔ สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียงหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ

มาตรา ๕๓ เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

มาตรา ๕๔ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๕ บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๘ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๙ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการ

หรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๐ บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๑ บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันสมควร ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๒ สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญในหมวด ๓ เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของคนไทย ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ การต่อต้าน การกีดกันหรือเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางร่างกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม เป็นต้น รวมทั้งเป็นการปกป้องบุคคลจากการถูกทรมาณหรือทารุณกรรม การปกป้องชื่อเสียงเกียรติยศของตนเองและครอบครัว การมีเสรีภาพและได้รับการคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัย เดินทาง และเลือกถิ่นที่อยู่ มีเสรีภาพในการชุมนุม หรือรวมตัวเป็นกลุ่ม การคุ้มครอง เด็ก เยาวชนและบุคคลในครอบครัวให้ปลอดภัยจากความรุนแรง การบริการและการช่วยเหลือผู้ชราและผู้พิการที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ รวมทั้งสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการฟ้องร้องหน่วยงานราชการ

นอกจากบทบัญญัติในหมวด ๓ แล้ว บทบัญญัติในหมวด ๕ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวนโยบายของรัฐ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๗๖ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐทุกระดับ

มาตรา ๘๐ รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพมีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

มาตรา ๘๓ รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม

ในหมวดนี้รัฐธรรมนูญได้กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศไว้อย่างชัดเจนว่า ต้องใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแกนกลางในการพัฒนา ซึ่งเป็นแนวทางที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ยึดถือปฏิบัติมาโดยตลอด รวมทั้งการให้ความคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย การสร้างและความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนการสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส

จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่มอบอำนาจ(Mandate) แก่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้มีความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน

3.1.2 พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

สำหรับในการกำหนดโครงสร้างองค์กร และอำนาจหน้าที่เฉพาะของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้น ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยในมาตรา ๕ กำหนดให้มีกระทรวง และส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง ๒๐ กระทรวง และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นกระทรวง ลำดับที่ ๖ ตามนี้ สำหรับรายชื่อกระทรวงต่างๆ มีดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี
- (๒) กระทรวงกลาโหม
- (๓) กระทรวงการคลัง
- (๔) กระทรวงการต่างประเทศ
- (๕) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- (๖) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- (๗) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๘) กระทรวงคมนาคม
- (๙) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๑๐) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (๑๑) กระทรวงพลังงาน
- (๑๒) กระทรวงพาณิชย์
- (๑๓) กระทรวงมหาดไทย
- (๑๔) กระทรวงยุติธรรม
- (๑๕) กระทรวงแรงงาน
- (๑๖) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (๑๗) กระทรวงศึกษาธิการ
- (๑๘) กระทรวงสาธารณสุข

(๒๐) กระทรวงอุตสาหกรรม

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดของ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปรากฏอยู่ในหมวด ๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ โดยมาตรา ๑๖ ระบุว่ากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรม และความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัว และชุมชน และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดหน้าที่หลักของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไว้ ๓ ประการคือ

- ๑) ด้านการพัฒนาสังคม
- ๒) ด้านการสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม
- ๓) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัว

และชุมชน

ส่วนหน้าที่อื่นๆนั้นก็ยังมีอีกจำนวนมากแต่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติฉบับอื่นๆ

เมื่อพิจารณาหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้จะเห็นได้ว่า มีการระบุอย่างกว้างขวางและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูงครอบคลุมการพัฒนาสังคมทุกด้าน รวมทั้งการสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวพันกับหน่วยงานราชการเป็นจำนวนมาก และที่สำคัญคือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงทั้งระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน

สำหรับโครงสร้างกระทรวงปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๗ ระบุว่ากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- (๔) สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- (๕) สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คน

พิการ และ ผู้สูงอายุ

นอกจากกระทรวงฯ ยังสามารถจัดหน่วยงานย่อยเพิ่มเติม หรือจัดตามกลุ่มภารกิจดังความในมาตรา ๕๙

มาตรา ๕๙ ภายใต้บังคับวรรคสอง ให้กระทรวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรมตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมยังคงมีอำนาจหน้าที่และการจัดระเบียบราชการเช่นเดิมต่อไปเว้นแต่กระทรวงกลาโหม สำนักราชเลขาธิการ สำนักพระราชวัง สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ราชบัณฑิตยสถาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานอัยการสูงสุด ให้มีอำนาจหน้าที่และการจัดระเบียบราชการตามพระราชบัญญัตินี้ นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อมี การตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ ใช้บังคับสำหรับกระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม แห่งใดแล้วให้กระทรวง กรม หรือส่วนราชการนั้น มีอำนาจหน้าที่และการจัดระเบียบราชการตามพระราชบัญญัตินี้ นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวใช้บังคับเป็นต้นไป

ในการจัดระเบียบราชการระยะแรก ถ้ากระทรวงใดสมควรมี กลุ่มภารกิจ ให้ตรากฎกระทรวงกำหนดให้มีกลุ่มภารกิจใช้บังคับพร้อมกับพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง

ในกรณีที่มีการจัดระเบียบราชการของกระทรวงใดเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วถ้ากระทรวงนั้นมีตำแหน่งรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และเป็นกรณีที่ไม่สามารถย้ายไป ดำรงตำแหน่งอื่นในกระทรวงนั้นหรือกระทรวงอื่นที่เหมาะสมได้ ให้ตำแหน่งรองปลัดกระทรวงและผู้ช่วยปลัดกระทรวงดังกล่าวยังคงมีต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๐ ให้รัฐบาลรายงานค่าใช้จ่ายประจำและอัตราของข้าราชการและลูกจ้างของราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาคเปรียบเทียบกันก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเมื่อครบกำหนดหนึ่งปีและสองปีของการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

3.1.3 พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่

เนื่องจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกระทรวงที่จัดตั้งขึ้นใหม่โดยนำเอาหน่วยงานหลายหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายกันมาจัดตั้งเป็นกระทรวง ดังนั้นรัฐบาลจึงได้มีการออกพระราชกฤษฎีกา เพื่อโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.๒๕๔๕ โดยโอนกิจกรรมอำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้สิน สิทธิการผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้างและอัตรากำลังของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในส่วนกรมประชาสงเคราะห์ สำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย ในบางส่วนของ

สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท บางส่วนของกรมพัฒนาชุมชน รวมทั้งได้ออนอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีในการดำเนินการเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติ ๑๐ ฉบับ ประกาศของคณะปฏิวัติ ๑ ฉบับ มาเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และอีกทั้งในปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติที่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้รัฐมนตรีว่าการของกระทรวงฯ ดูแลเพิ่มเติมอีก ๓ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้นกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายปัจจุบันอยู่ ๑๔ ฉบับ และสำหรับรายละเอียดของ “พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕” มีดังต่อไปนี้

มาตรา ๓๐ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในส่วนของกรมประชาสงเคราะห์ เฉพาะที่เกี่ยวกับส่วนราชการดังต่อไปนี้ มาเป็นของสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑) สำนักงานเลขานุการกรม เฉพาะที่เกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและเลขานุการนักบริหาร

(๒) กองความมั่นคงแห่งสังคม เฉพาะที่เกี่ยวกับงานธุรการ

(๓) สถาบันวิจัยชาวเขา เฉพาะที่เกี่ยวกับฝ่ายบริหารทั่วไป

มาตรา ๓๑ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของกระทรวงแรงงานสวัสดิการสังคม เฉพาะที่เกี่ยวกับส่วนราชการดังต่อไปนี้ มาเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แล้วแต่กรณี

(๑) สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เฉพาะที่เกี่ยวกับราชการส่วนกลาง

(๒) กรมประชาสงเคราะห์ เฉพาะ

(ก) ราชการส่วนกลาง

(ข) หน่วยตรวจสอบภายใน

ทั้งนี้ให้โอนบางส่วนตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

มาตรา ๓๒ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการดังต่อไปนี้ มาเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑) สำนักงานรัฐมนตรี ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ เฉพาะ

(ก) สำนักงานเลขานุการ เฉพาะ

๑. ฝ่ายการเจ้าหน้าที่

๒. ฝ่ายคลัง

(ข) กองนโยบายและแผนงานเยาวชน เฉพาะ

๑. นโยบายและแผน

๒. ศูนย์ข้อมูลและสถิติ เฉพาะที่เกี่ยวกับงานระบบคอมพิวเตอร์

(ค) กองประสานงานเยาวชน เฉพาะ

๑. ฝ่ายเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๒. ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

(ง) กองส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน เฉพาะที่เกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษา

(๒) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในส่วนของกรมประชาสัมพันธ์ เฉพาะ

(ก) สำนักงานเลขานุการกรม ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นของสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ข) กองการเจ้าหน้าที่

(ค) กองคลัง

(ง) กองนิคมสร้างตนเอง เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายสินเชื่อ

(จ) กองแบบแผนและสำรวจ เฉพาะที่เกี่ยวกับฝ่ายวิศวกรรมโยธา

(ฉ) กองวิชาการและแผนงาน

(ช) กองสัมมาอาชีวะสงเคราะห์ เฉพาะที่เกี่ยวกับกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

(ซ) กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น เฉพาะที่เกี่ยวกับกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

(ณ) สถาบันวิจัยชาวเขา ยกเว้นฝ่ายบริหารทั่วไป

(ญ) สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด

กรณีตาม (๑) (ก) และ (๒) (ข) และ (ค) ให้โอนบางส่วนตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

มาตรา ๓๓ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการดังต่อไปนี้ มาเป็นของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑) กระทรวงมหาดไทย ในส่วนของกรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองส่งเสริมอาชีพและรายได้ ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

(๒) กระทรวงแรงงานสวัสดิการสังคม ในส่วนของกรมประชาสงเคราะห์ เฉพาะ

(ก) กองการเจ้าหน้าที่ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ข) กองคลัง ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ค) กองนิคมสร้างตนเอง เฉพาะ

๑. ฝ่ายทะเบียนและหนังสือสำคัญ

๒. ฝ่ายบริหารและจัดทรัพยากรนิคม

(ง) กองบริการชุมชน เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับศูนย์รับบริจาคเพื่อการสงเคราะห์ผู้

เดือดร้อน

(จ) กองแบบแผนและสำรวจเฉพาะ

๑. ฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง

๒. ฝ่ายวิศวกรรมเครื่องกล

๓. ฝ่ายสำรวจและรังวัด

(ฉ) กองสงเคราะห์ชาวเขา เฉพาะ

๑. ฝ่ายชาวเขาสัมพันธ์

๒. ฝ่ายบริหารทั่วไป

๓. ฝ่ายแผนงานและโครงการ

๔. ฝ่ายพัฒนาชาวเขา

๕. สำนักงานส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนที่สูง

(ช) กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น เฉพาะ

๑. ฝ่ายการสงเคราะห์

๒. ฝ่ายแผนงานและโครงการ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานสถิติและทะเบียน

ประวัติเด็ก

๓. ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

ฟื้นฟู

(ซ) กองสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายสังคมสงเคราะห์ และ

๑. ฝ่ายบริหารทั่วไป

๒. ฝ่ายแผนงานและโครงการ

๓. ฝ่ายสวัสดิการสตรี ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นของสำนักงานกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๔. ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ

๕. สถานฝึกอบรมวิชาชีพตัดผม กรมประชาสงเคราะห์

๖. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

(ญ) ศูนย์ปฏิบัติงานช่างภาค

(ฎ) ศูนย์พัฒนานิคมภาค

(ฏ) ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา

(จ) นิคมสร้างตนเอง

(ช) สถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์

กรณีตาม (๒) (ฉ) ๑. และ ๒. (ง) ๒. และ ๔ ให้โอนบางส่วนตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

มาตรา ๓๔ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในส่วนของสำนักงานธนาุเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ มาเป็นของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มาตรา ๓๕ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการดังต่อไปนี้ มาเป็นของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑) สำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ

(๒) กระทรวงมหาดไทย ในส่วนของกรมการพัฒนาชุมชน เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายพัฒนาสตรี ในกองพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน

(๓) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในส่วนกรมประชาสงเคราะห์ เฉพาะ

(ก) กองความมั่นคงแห่งสังคม ยกเว้นงานธุรการ

(ข) กองนิคมสร้างตนเองเฉพาะ

๑. ฝ่ายแผนงานและโครงการ

๒. ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ

๓. ฝ่ายพัฒนาสังคม

(ค) กองบริการชุมชน เฉพาะ

๑. ฝ่ายบริหารทั่วไป

๒. ฝ่ายพัฒนาและสงเคราะห์ชุมชน

๓. ฝ่ายสงเคราะห์ครอบครัว

(ง) กองสงเคราะห์ชาวเขา ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(จ) กองสัมมาอาชีวะสงเคราะห์ เฉพาะ

๑. ฝ่ายสวัสดิการสตรี เฉพาะที่เกี่ยวกับงานแนะแนวปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี

๒. ฝ่ายแผนงานและโครงการ ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๓. ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มาตรา ๓๖ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการดังต่อไปนี้ มาเป็นของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑) สำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

(ก) สำนักงานเลขานุการกรม ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ข) กองนโยบายและแผนงานเยาวชน ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ค) กองประสานงานเยาวชน ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ง) กองส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน ยกเว้นส่วนที่โอนไปเป็นสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๒) กระทรวงมหาดไทย

(ก) กรมการพัฒนาชุมชน ในส่วนของกองพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน เฉพาะ

๑. ฝ่ายพัฒนาเด็ก

๒. ฝ่ายพัฒนาเยาวชน

(ข) กรมการเร่ร่อนพัฒนาชนบท ในส่วนของกองเยาวชนชนบท ยกเว้นส่วน

ที่โอนไปเป็นของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

(๓) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในส่วนของกรมประสาชงเคราะห์
เฉพาะ

(ก) กองบริการชุมชน เฉพาะที่เกี่ยวกับฝ่ายหอพัก

(ข) กองแบบแผนสำรวจ เฉพาะ

๑. ฝ่ายบริหารทั่วไป

๒. ฝ่ายแผนงาน

๓. ฝ่ายสถาปัตยกรรม

(ค) กองสวัสดิการสงเคราะห์

(ง) กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น เฉพาะ

๑. ฝ่ายบริหารทั่วไป

๒. ฝ่ายคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

๓. ฝ่ายแผนงานและโครงการ ยกเว้นงานสถิติ และทะเบียนประวัติเด็ก

๔. ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาเด็ก

(จ) สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

มาตรา ๓๗ ให้โอนอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีในการดำเนินการเกี่ยวกับหน่วยงานของ
รัฐดังต่อไปนี้ มาเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๑) พระราชบัญญัติการฉาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ.๒๕๔๕

(๒) พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.๒๕๓๔

(๓) พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ.๒๕๒๒

(๔) พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.๒๕๔๔

(๕) พระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ.๒๕๓๗

(๖) พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.๒๕๑๑

(๗) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.๒๕๓๗

(๘) พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก

พ.ศ.๒๕๔๐

(๙) พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๑

(๑๐) พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.๒๕๐๗

(๑๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๔ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน

พ.ศ.๒๕๑๕

หมวดที่ ๒ ผลและเงื่อนไขการโอนอำนาจหน้าที่

มาตรา ๑๖๑ บรรดาอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดของส่วนราชการหรือของส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมา หรือของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมาดังกล่าว ให้โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการที่รับโอน หรือของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่รับโอนมาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

บรรดาบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงส่วนราชการหรือของส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมา หรือของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของส่วนราชการที่โอนมาดังกล่าว ให้ถือว่าอ้างถึงส่วนราชการที่รับโอน หรือของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่รับโอนมาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๖๒ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของส่วนราชการที่รับโอน อาจมีหนังสือกำหนดเงื่อนไขให้รัฐมนตรี และผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่ถูกโอนอำนาจหน้าที่ยังคงใช้อำนาจหน้าที่เดิมต่อไปได้ หรือปลดกระทรวงหรืออธิบดีของส่วนราชการที่รับโอน อาจมีหนังสือกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่ถูกโอนอำนาจหน้าที่ไป ยังคงใช้อำนาจหน้าที่เดิมต่อไป

มาตรา ๑๖๓ ให้เรียกหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมว่า ผู้อำนวยการ เว้นแต่ที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

3.1.4 กฎกระทรวง

สำหรับกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ เป็นกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๕ ซึ่งประกาศโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โครงสร้างของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคในส่วนของ สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจในการปฏิบัติงานเป็นศูนย์กลางการบริหารของกระทรวงในการพัฒนายุทธศาสตร์แปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร เพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง ตลอดจนพัฒนาระบบเทคโนโลยี

สารสนเทศ เพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวง
- (๒) แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนปฏิบัติการ
- (๓) จัดสรรและบริหารทรัพยากรของกระทรวง เพื่อให้เกิดการประหยัด คุ่มค่า และสมประโยชน์
- (๔) ประสานงาน กำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง
- (๕) พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารงานและการบริการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง
- (๖) ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ดำเนินการแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือกับต่างประเทศ รวมทั้งประสานแนวนโยบายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้สอดคล้องกับข้อตกลงตามปฏิญญาและอนุสัญญา
- (๗) กำหนดมาตรฐานการพัฒนาสังคม การสวัสดิการสังคม และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ
- (๘) ศึกษา วิเคราะห์ สภาพการณ์ทางสังคม การวิจัยเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ การสร้างระบบเตือนภัยและการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม
- (๙) พัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย และดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๑๐) ส่งเสริมและพัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม และคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ
- (๑๑) บริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
- (๑๒) ประมวลและวิเคราะห์ข่าวสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กิจกรรมและผลงานของกระทรวง
- (๑๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ ของสำนักงานปลัดกระทรวง หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๒ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักบริหารงานกลาง
- (๒) กองนิติการ
- (๓) กองบริหารกองทุน
- (๔) กองเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

- (๕) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (๖) สำนักตรวจและประเมินผล
- (๗) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
- (๘) สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ก. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
- สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด

ข้อ ๓ ส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักบริหารงานกลาง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - (ก) ช่วยอำนวยการและสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้บริหารและการประสานราชการในกระทรวง
 - (ข) ปฏิบัติงานสารบรรณและงานบริหารทั่วไปของสำนักงานปลัดกระทรวง
 - (ค) พัฒนองค์กรและระบบงาน การวิเคราะห์และออกแบบกระบวนการทำงาน การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของส่วนราชการในกระทรวง
 - (ง) วางแผนกำลังคน การบริหารงานบุคคล การจัดโครงสร้างส่วนราชการ รวมทั้งการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการและลูกจ้างของกระทรวง
 - (จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การบริหารงบประมาณ การพัสดุ อาคาร สถานที่ และยานพาหนะของสำนักงานปลัดกระทรวง
 - (ฉ) เสริมสร้างวินัย คุณธรรม จรรยาบรรณของบุคลากรในกระทรวง
 - (ช) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) กองนิติการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - (ก) เสนอร่าง แก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ให้ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพสังคมและสอดคล้องกับพันธสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศ
 - (ข) ศึกษา คัดคว้า ยกร่าง พัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวง ให้เป็นกลไกในการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ
 - (ค) สอบสวนข้อเท็จจริง วินิจฉัยและให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจงข้อกฎหมายและวิธีปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายของกระทรวงรวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีคำวินิจฉัยเป็นที่สุด
 - (ง) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรม และสัญญาเกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง

(จ) เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศด้านกฎหมาย และให้คำปรึกษาแนะนำด้านกฎหมายแก่กระทรวง ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัด และคุ้มครองสิทธิประชาชนที่ประสบปัญหาทางสังคม

(ฉ) ดำเนินการแก้ไขปัญหาในเรื่องการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ในความรับผิดชอบของกระทรวง

(ช) ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้สิทธิตามกฎหมาย

(ซ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(๓) การบริหารกองทุน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) บริหารจัดการกองทุนการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

(ข) จัดหา ระดมทุน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

(ค) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุน เพื่อสนับสนุนการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

(ง) บริหารและประสานงานกับกองทุนอื่นที่เกี่ยวข้อง ในภารกิจของกระทรวง

(จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๔) กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) วางแผนและดำเนินการรณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคมไทย และการจัดระเบียบสังคม ตลอดจนสร้างความตระหนักและการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

(ข) ดำเนินงานด้านวิชาการในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ตลอดจนจัดระบบและรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ จัดทำบทวิทยุ สารคดี ทางสื่อต่าง ๆ

(ค) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์งาน โครงการ กิจกรรมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

(ง) ประเมินผลการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

(จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๕) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะนโยบาย และจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ข) ศึกษา พัฒนา ออกแบบและจัดวางระบบฐานข้อมูลการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ระบบเชื่อมโยง เครือข่ายการสื่อสารข้อมูลภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน จัดหาเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ค) รวบรวมข้อมูล การจัดทำสถิติข้อมูล การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อรายงานสถานการณ์และปัจจัยที่ขัดขวางการดำเนินงานในอนาคต

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๖) สำนักตรวจและประเมินผล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) การศึกษา พัฒนาเทคนิค ระบบ และวิธีการติดตามประเมินผล รวมทั้งให้คำปรึกษาด้านการติดตามและประเมินผลแก่หน่วยงานอื่นในสังกัดกระทรวง

(ข) ประเมินและติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายและนโยบายการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ค) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำนโยบาย แผนแม่บทแผนปฏิบัติการ และกรอบวงเงินงบประมาณของกระทรวง

(ง) กำหนดและพัฒนาตัวชี้วัด เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(จ) ประสานนโยบายและแผนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งกรณีมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

(ฉ) ติดต่อประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างประเทศ ด้านความร่วมมือและความช่วยเหลือด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งการจัดประชุมและเจรจาตามที่ได้รับมอบหมาย

(ช) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๘) สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) พัฒนาระบบและแนวทางในการพัฒนาสังคม การจัดสวัสดิการสังคม การสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ รวมทั้งการพัฒนาทางด้านความมั่นคงของมนุษย์ในภาพรวมของประเทศ

- (ข) กำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาสังคม ระบบสวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
- (ค) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาทางวิชาการด้านการพัฒนาสังคมสวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์
- (ง) เสนอแนะให้มีหรือปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม
- (จ) ให้การรับรองมาตรฐานองค์กรการ บุคลากร และอาสาสมัครในการพัฒนาสังคม และจัดสวัสดิการสังคม
- (ฉ) ส่งเสริมและสนับสนุนความเข้มแข็งขององค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน อาสาสมัคร และองค์กรธุรกิจ ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม
- (ช) เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และอาสาสมัคร ในการดำเนินงานด้านพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม
- (ซ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย
- ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค
- สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
- (ก) ศึกษา วิเคราะห์ และรายงานสถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจ เพื่อกำหนดนโยบายในระดับจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข
- (ข) ประสานและจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัดให้เป็นไปตามแนวนโยบายของกระทรวง
- (ค) ส่งเสริมและประสานการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจ และเป้าหมายของหน่วยงานในกระทรวง
- (ง) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานกับองค์กรเครือข่ายในจังหวัดทั้งภาครัฐและเอกชน
- (จ) ส่งเสริม ประสานงาน และดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม รวมทั้งส่งต่อให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสวัสดิการสังคมตามกฎหมาย
- (ฉ) ศูนย์ข้อมูลด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับจังหวัด

(ข) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้มีการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งความก้าวหน้าทางวิชาการ และผลการปฏิบัติงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.1.5 พ.ร.บ. อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติหลักพระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง ที่ได้กล่าวมาแล้ว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ในมาตรา ๖ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับราชการของกระทรวงนั้น

โดยให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ตามมาตรา ๗ ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมสุขภาพจิต อธิบดีผู้พิพากษา ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ ไม่น้อยกว่าเจ็ดปีวิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคนและแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในด้านสวัสดิการเด็กมาไม่น้อยกว่าเจ็ดปีอีกสองคน โดยมีรองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม
คณะกรรมการจะแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ
มนุษย์ไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ในด้านสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการกำหนด ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการ
- (๒) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่
เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ ค้ำครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความ
ประพฤติดีก
- (๓) พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการ ตลอดจนให้บริการด้านสงเคราะห์
ค้ำครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติดีก
- (๔) รวบรวมผลการวิเคราะห์ วิจัย ดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ
ตามนโยบาย รวมทั้งแผนงานในการสงเคราะห์ ค้ำครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติดีก
เด็กของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ
- (๕) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการค้ำครองเด็กแห่งชาติได้มีการกำหนดไว้ใน
มาตรา ๑๔ ความว่า ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้
 - (๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณและ
มาตรการในการสงเคราะห์ ค้ำครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติดีกตามพระราช
บัญญัตินี้
 - (๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติ
ตามพระราชบัญญัตินี้
 - (๓) วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการรับเงิน
การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน
 - (๔) วางระเบียบเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการค้ำครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา

๔๗

(๕) วางหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่

(๖) ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่
ปฏิบัติงานด้านการศึกษา การสงเคราะห์ ค้ำครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติดีก

รวมทั้งมีอำนาจหน้าเข้าไปตรวจสอบในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานพินิจ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กทั้งของรัฐและเอกชน

(๗) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการ คุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด รวมทั้งให้คำแนะนำและเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กในกรุงเทพมหานครและระดับจังหวัด

(๘) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก

นอกจากนั้น พ.ร.บ. ฉบับนี้ยังได้กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะหยิบยกเฉพาะในส่วนที่เป็นคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดมานำเสนอ เนื่องจากเป็นภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดโดยตรง นั่นคือในมาตรา ๑๗ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ อัยการจังหวัด พัฒนาการจังหวัด แรงงานจังหวัด ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือผู้แทนศาลจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดนั้นไม่มีศาลเยาวชนและครอบครัว ผู้แทนสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนจังหวัด หรือผู้แทนกระทรวงยุติธรรมซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการในจังหวัดในกรณีที่จังหวัดนั้นไม่มีสถานพินิจ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานที่ทำในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ครู จิตวิทยา กฎหมาย แพทย์ วิชาชีพละสองคน โดยจะต้องมีผู้แทนจากภาคเอกชนอย่างน้อยวิชาชีพละหนึ่งคน และแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านสวัสดิการเด็กอีกสองคนโดยมีพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดเป็นกรรมการ และเลขาธิการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม

คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในจังหวัดนั้นไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ในมาตรา ๒๐ ได้ระบุอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดไว้ว่า

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณ และมาตรการในการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานแก่งานหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษา การสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก รวมทั้งมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานพินิจ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กของรัฐและเอกชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตจังหวัดแล้วแต่กรณี

(๓) กำหนดแนวทางการสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี

(๔) จัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์ กลุ่มครอบครัวสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี และรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาทุน และการจัดการทุนต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๕) ตรวจสอบหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงกรณีมีการปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบ

(๖) เรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ หรือขอคำชี้แจงจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการวินิจฉัยในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ และส่งเสริมความประพฤติเด็กในกรุงเทพมหานครและระดับจังหวัด แล้วแต่กรณี แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

(๘) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2) พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๓๓

รัฐมนตรีนว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยภาระหน้าที่ในการปฏิบัติในรายละเอียดขึ้นอยู่กับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม ซึ่งในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมนั้น ได้มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งซึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม” ประกอบด้วยอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเป็นประธาน มีผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และมีผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เป็นกรรมการและเลขานุการ

ตามมาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ออกระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เพื่อให้ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม องค์การสวัสดิภาพเด็กที่ได้รับใบอนุญาต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ

(๒) พิจารณา และมีมติรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(๓) พิจารณาเรื่องที่มีปัญหาเกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

(๔) ให้คำแนะนำในเรื่องการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม แก่ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม องค์การสวัสดิภาพเด็กที่ได้รับใบอนุญาตและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ ข้อ ๑๑ ระบุโดยสรุปว่า การยื่นคำขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมในจังหวัดอื่น นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อ สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด ดังนั้นงานที่เกี่ยวข้องกับการรับบุตรบุญธรรมจึงเป็นภารกิจอีกประการที่ สนง. พมจ. ต้องดำเนินการ

ในส่วนมาตรา ๘ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีแบ่งประเภทและชั้นของเด็ก กับจัดให้เด็กในต่างประเภทต่างชั้นได้รับการปฏิบัติและประโยชน์ต่าง ๆ กัน

3) พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑

พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งกำหนดความหมายเยาวชนไว้ว่า เป็นบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี ในมาตรา ๔ กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมการกีฬาแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินแปดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริม สวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ* เป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยใน มาตรา ๕ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ว่า

(๑) เสนอนโยบายและความเห็นเกี่ยวกับเยาวชนต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) พิจารณากำหนดแผนหลัก เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน ในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนของรัฐและเอกชน ให้สอดคล้องกับนโยบายเยาวชนแห่งชาติ

(๓) พิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายในการทำโครงการ หรือแผนงานเกี่ยวกับเยาวชน ตลอดจนการประสานงาน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามโครงการและแผนงานนั้น

(๔) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ แผนงาน หรือโครงการของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับเยาวชน

(๕) เสนอรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับเยาวชนของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) พิจารณาเรื่องอื่นใดเกี่ยวกับเยาวชนของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณาในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการอาจมอบให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนแห่งชาติ เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมา

สำหรับวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการกำหนดไว้ในมาตรา ๖ ความว่า “กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้” ส่วนการพ้นจากตำแหน่งกำหนดไว้ใน มาตรา ๗ ความว่า “นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๖ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

4) พระราชบัญญัติหอพัก ๒๕๐๗

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ เป็นนายทะเบียนในกรุงเทพมหานคร และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนในจังหวัดอื่น โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ตามพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อาจจะแต่งตั้งพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เข้าไปในหอพัก เพื่อตรวจตราควบคุมหอพักให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

5) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีพ.ศ. ๒๕๓๙

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.๒๕๓๙ นิยาม“การค้าประเวณี” ไว้ว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับ การกระทำอื่นใด หรือการกระทำ

อื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการส่ำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ ส่วน “สถานการณ์ค้าประเวณี ” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เพื่อการค้าประเวณีหรือยอมให้มีการค้าประเวณี และให้ความหมายความรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลอื่นเพื่อกระทำการค้าประเวณีด้วย

ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้มี คณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) ซึ่งมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ส่วนกรรมการมาจากหัวหน้าส่วนราชการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพเป็นกรรมการและเลขานุการ

สำหรับอำนาจหน้าที่ของ (ก.ค.อ.) กำหนดไว้ใน มาตรา ๑๕ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ค้าประเวณี

(๒) ประสานแผนงาน โครงการ ระบบงาน และกำหนดแนวทางปฏิบัติ ร่วมกันกับส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงการปฏิบัติราชการหรือแผนงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

(๔) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และการจัดตั้งสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพของทางราชการ

(๕) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

(๖) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติตามมาตรา ๒๖

(๗) เสนอแนะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการวางระเบียบ ขอบบังคับ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

(๘) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับตัวและดูแลผู้ถูกควบคุมตามมาตรา ๓๒

(๙) วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการส่งตัวบุคคลไปยังสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนการกำหนดระยะเวลาในการรับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

(๑๐) ดำเนินการอื่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

นอกจากนั้นใน มาตรา ๑๖ กำหนดให้มี คณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า ก.ค.อ. จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรอง

ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ มีคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ โดย ก.ค.อ. จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๗ ว่า

(๑) เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน ทั้งในด้านข้อมูล ทรัพยากร และการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของจังหวัด

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงาน ในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีทั้งของภาครัฐบาลและภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัด

(๓) พิจารณาเสนอแนะต่อ ก.ค.อ. เพื่อแก้ไขปรับปรุง หรือวางระเบียบข้อบังคับและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของจังหวัด

(๔) ปฏิบัติอื่นใดตามที่ ก.ค.อ. มอบหมาย

6) พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก

พ.ศ. ๒๕๔๐

พระราชบัญญัติฉบับนี้ มอบหมายอำนาจให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้รักษาราชการ โดยให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยในมาตรา ๙ ได้กำหนดอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ดังนี้

(๑) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน

(๒) ตรวจตัวหญิงหรือเด็กที่มีเหตุผลเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหาย จากการกระทำความผิดตามกฎหมาย แต่ถ้าผู้เสียหายเป็นหญิงหรือเด็กหญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ

(๓) ตรวจค้นสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ แต่การตรวจค้นสถานที่ให้กระทำในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าหากไม่ดำเนินการทันที หญิงหรือเด็กนั้นอาจถูกใช้กำลังประทุษร้าย หรือผู้กระทำความผิดจะทำการโยกย้าย หรือซ่อนเร้นหญิงหรือเด็กนั้นเสียก่อน พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจค้นสถานที่ในเวลา กลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ที่อธิบดีกรมตำรวจมอบหมาย สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย สำหรับในเขตจังหวัดอื่น

พัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจหน้าที่ดังที่ระบุข้างต้น

7) พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔

พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ รัชการโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ในมาตรา ๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนักงานประกันสุขภาพ อธิบดีกรมการแพทย์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ อธิบดีกรมสามัญศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินหกคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการเป็นเลขานุการและให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากคนพิการ ซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการไม่น้อยกว่าสองคน

สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ มีดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายการดำเนินงานและแผนบริหารงานเกี่ยวกับสงเคราะห์ การพัฒนา การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการต่อรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และมอบหมายให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

(๒) ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นแก่รัฐมนตรีในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ การพัฒนา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแก่ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ เงินอุดหนุน สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร

(๔) จัดทำโครงการเพื่อการสงเคราะห์ การพัฒนา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

(๕) อนุมัติโครงการหรือแผนงานที่จะใช้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และวางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนดังกล่าว

(๖) วางระเบียบ ข้อบังคับ และข้อกำหนดต่าง ๆ ภายในขอบเขตการดำเนินงานเกี่ยวกับสงเคราะห์ การพัฒนา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) ปฏิบัติงานอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

8) พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ในมาตรา ๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “ก.ส.ค.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง

(๓) ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลตาม (๕) เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

(๔) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม

(๕) ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนแปดคน

(๖) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนแปดคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งองค์กรสาธารณประโยชน์ได้เลือกกันเอง และการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แต่งตั้งจากบุคคล ซึ่งไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถานบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา และด้านกฎหมายอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกและพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์กร
สาธารณประโยชน์ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการจัด
สวัสดิการสังคมและการส่งเสริมให้มีการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเป็นระบบ ทั้งถึง และต่อเนื่อง
- (๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ
มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม
- (๓) เสนอแผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมต่อคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติเป็นแผน
แม่บท
- (๔) ให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการต่าง ๆ ในการจัดสวัสดิการสังคมที่
เสนอต่อคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) กำหนดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเป้าหมาย สาขา ลักษณะหรือรูปแบบและ
วิธีการในการจัดสวัสดิการสังคม
- (๖) กำหนดมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม
- (๗) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิ
การสังคมขององค์กรสวัสดิการสังคม นักสังคมสงเคราะห์ และอาสาสมัคร
- (๘) วางระเบียบเกี่ยวกับการประสานงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม
- (๙) วางระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคม
- (๑๐) วางระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไป
ตามพระราชบัญญัตินี้
- (๑๑) วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวง
การคลังตามมาตรา ๒๙(๑)
- (๑๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนองค์กร
สนับสนุนองค์กรสวัสดิการสังคมในการจัดสวัสดิการสังคมหรือการปฏิบัติงานด้านการจัด
สวัสดิการสังคมตามมาตรา ๒๙(๒)
- (๑๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานการณ์เงินและการบริหาร
กองทุนตามมาตรา ๒๙(๓)
- (๑๔) วางระเบียบการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหา
ผลประโยชน์และการจัดการของกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๓๐
- (๑๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอและการรับรองเป็น
องค์กรสาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๓๔
- (๑๖) วางระเบียบเกี่ยวกับการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานของ

องค์กรสาธารณประโยชน์เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๗) กำหนดมาตรฐานในการฝึกอบรมด้านสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ซึ่งปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อเป็นนักสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๘) วางระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านวิชาการและการพัฒนาบุคลากรให้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ อาสาสมัคร ตามมาตรา ๓๕ (๒)

(๑๙) วางระเบียบเกี่ยวกับการค้ำเงินอุดหนุนที่องค์กรสาธารณประโยชน์ได้รับไปตามมาตรา ๔๐

(๒๐) วางระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ทั้งนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตาม (๓) (๕) (๖) และ (๙) ให้คำนึงถึงหลักการและแนวทางการมีส่วนร่วมหรือบทบาทในการจัดสวัสดิการสังคมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาและองค์กรอื่น รวมทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนด้วย

แผนพัฒนาสวัสดิการสังคมตาม (๓) ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติเป็นแผนแม่บทแล้วข้อกำหนดตาม (๕) (๖) (๑๕) (๑๗) และระเบียบที่ได้วางขึ้นตาม (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) ซึ่งกระทรวงการคลังได้เห็นชอบนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

สำหรับอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ สนง. พมจ. โดยตรงตามพระราชบัญญัตินี้ ปรากฏอยู่ในมาตรา ๒๐ มีใจความโดยสรุปว่า ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดรับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด(ก.ส.จ.) ดังนี้

(๑) จัดทำแผนการจัดสวัสดิการสังคม เสนอต่อ ก.ส.จ.

(๒) รวบรวมข้อมูล สถิติ แผนงาน และโครงการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด

(๓) เป็นศูนย์กลางประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ งานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม

(๔) ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์การสวัสดิการสังคม ตลอดจนองค์กรอื่นในการจัดสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๕) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการจัดสวัสดิการสังคมขององค์การสวัสดิการสังคมแล้วรายงานต่อ ก.ส.จ.

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์การสวัสดิการสังคม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนและองค์กรอื่นให้มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม

(๗) กำกับดูแลและตรวจสอบ การดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) จัดทำทะเบียนเกี่ยวกับองค์การสวัสดิการสังคม นักสังคมสงเคราะห์ อาสาสมัครและผู้รับบริการสวัสดิการสังคม

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ส.จ. มอบหมาย

9) พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้รักษาการพระราชบัญญัตินี้

ภายใต้พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กผส.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง

(๓) ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง

(๔) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนสถานภาพ บทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุจำนวนไม่เกินห้าคน

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคม

และความมั่นคงของมนุษย์ และผู้อำนวยการสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ช่วยเหลืองานการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรเอกชนตาม (๕) ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งองค์กรเอกชนได้เลือกกันเองและการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เว้นแต่เป็นผู้สอน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกและการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์กรเอกชนให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้โดยให้กรรมการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ดำเนินการสรรหาและพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการตาม (๖)

ในมาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ

(๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักตาม (๑) ตลอดจนประสานงานติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักดังกล่าว

(๓) พิจารณาให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการพัฒนาผู้สูงอายุ

(๔) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๒๐ (๑)

(๕) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุตามมาตรา ๒๐(๒)

(๖) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานการณ์เงินและการบริการกองทุนตามมาตรา ๒๐(๓)

(๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๒๑

(๘) กำหนดระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

(๑๐) เสนอรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี
อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๑) พิจารณาเรื่องอื่นใดเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมาย
อื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำหรับหน่วยงานปฏิบัติได้รับการกำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ ความว่า ให้สำนักส่งเสริม
และพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ
และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ
ต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและ
รับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแนวทางปฏิบัติตามนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครอง การ
ส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับงานคุ้มครองส่งเสริม และ
สนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

(๓) เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานหรือ
กิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

(๔) สร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

(๕) ร่วมมือและประสานงานกับราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วน
ภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนองค์กรอื่นในการจัดให้ผู้สูงอายุ
ได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่
เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนหลักของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

(๗) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่
เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของ
ผู้สูงอายุ

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

10) พระราชบัญญัติการฉกฉวยทรัพย์สิน พ.ศ. ๒๕๔๕

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการ โดยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวง
กำหนดค่าธรรมเนียม ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
สำหรับนายทะเบียน ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
เป็นนายทะเบียนกลาง ส่วนนายทะเบียนสมาคมฉกฉวยทรัพย์สินประจำท้องที่กรุงเทพ

มหานครและนายทะเบียนสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ประจำท้องถิ่น ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน
กิจการสตรีและสถาบันครอบครัวแต่งตั้ง

สำหรับอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนหรือผู้ ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายและพนักงาน
เจ้าหน้าที่ได้กำหนดเอาไว้ในมาตรา ๔๗ ดังนี้

(๑) เข้าไปในสำนักงานของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ในวันทำการ ระหว่าง
เวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามพระราช
บัญญัตินี้

(๒) สั่งให้กรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ส่ง หรือแสดง
บัญชีและเอกสารของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

(๓) สอบถามบุคคลใน (๒) หรือเรียกบุคคลดังกล่าวมาเพื่อสอบถาม หรือแสดง
ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

ในกรณีการตรวจสอบกระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อตรวจแล้วให้เสนอ
รายงานการตรวจสอบต่อนายทะเบียนด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียน หรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมาย และ
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควรแก่นาย
ทะเบียน หรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ พัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด อาจได้รับ
การแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. ควบคุม กำกับ ดูแลรับผิดชอบงานด้านเอกสารตามที่ พ.ร.บ. กำหนดเพื่อให้สมาคม
ฌาปนกิจสงเคราะห์ดำเนินการไปตามกฎหมาย ได้แก่ การจดทะเบียนตั้งสมาคม, การจด
ทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ การออกไปแทนใบสำคัญทางการจดทะเบียนสมาคม การจด
ทะเบียนตั้งหรือเปลี่ยนตัวกรรมการ การจดทะเบียนเลิกสมาคมกรณีสมาคมขอเลิก การจด
ทะเบียนผู้ชำระบัญชีและการจดทะเบียนเสร็จ การชำระบัญชี

2. ตรวจเยี่ยมสมาคม

3. กำกับ ตรวจสอบ และให้คำแนะนำจัดทำทะเบียนสมาชิกและบัญชีสมาคม

4. เข้าร่วมประชุมใหญ่เพื่อสร้างสัมพันธภาพและกระตุ้นให้กรรมการสมาคมและสมาชิก
รู้ถึงสิทธิ หน้าที่ การดำเนินการตามกฎหมาย

5. จัดฝึกอบรมให้ความรู้กรรมการและเจ้าหน้าที่สมาคมเพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้อง

6. สนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับความรู้หรือให้คำปรึกษาแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่เพื่อการ
ดำเนินการสมาคมอย่างถูกต้อง ตลอดจนอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับการ
ดำเนินงานของสมาคม

12) พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ๒๔๘๔

ตาม พรบ. นี้ เมื่อมีการแก้ไขโดยมาตรา ๔๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจ หน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการ และกำหนดให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ควบคุมดำเนินการปฏิบัติกับมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

เจ้าพนักงานมีอำนาจหน้าที่ในการจัดส่งตัวผู้ขอทานที่ชราภาพ หรือ คนวิกลจริต คนพิการ หรือคนมีโรค ซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพอย่างใด และไม่มีทางเลี้ยงชีพอย่างอื่น ทั้งไม่มีญาติมิตรอุปการะเลี้ยงดู ไปยังสถานสงเคราะห์ กรณีที่เป็นผู้ที่ไม่อยู่ในเงื่อนไขดังกล่าว

พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ติดต่อกับสำนักงานจัดหางานของรัฐบาลเพื่อได้รับความช่วยเหลือจากสถานที่ดังกล่าวต่อไป

ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ พัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด อาจได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุมาข้างต้น

13) พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ *

พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน ในทางปฏิบัติกำหนดให้อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรืออธิบดีกรมสหกรณ์ที่ดินแล้วแต่กรณี มีอำนาจอนุญาตให้สมาชิกนิคมเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมตามกำลังแห่งครอบครัวของสมาชิกนิคมนั้น แต่ไม่เกินครอบครัวละห้าสิบไร่

3.2 นโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3.2.1 วิสัยทัศน์

ในเชิงวิชาการการเขียนวิสัยทัศน์ที่ดีนั้น วิสัยทัศน์ควรมีลักษณะดังนี้ 1) เน้นอนาคตที่ดีกว่าขององค์กรซึ่งเป็นการแสดงความปรารถนาว่าต้องการให้องค์กรเป็นอย่างไรในอนาคต 2) มีเป้าประสงค์ในเชิงบวกและมีทิศทางอย่างชัดเจน 3) สร้างจากรากฐานประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมองค์กร 4) เน้นสมรรถภาพพิเศษขององค์กรที่แตกต่างจากองค์กรอื่นๆ 5) เป็นประโยคที่กระตุ้นความหวังและความใฝ่ฝันให้กับสมาชิก เพื่อสร้างกำลังใจในการปฏิบัติงาน 6)

* ในปัจจุบัน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้

ใช้คำที่ก่อให้เกิดจินตภาพได้ง่าย สามารถนำไปสื่อสารได้อย่างมีชีวิตชีวา รวมทั้งส่งเสริมความผูกพันและอุทิศตน

สำหรับวิสัยทัศน์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีดังนี้

“กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นองค์กรและกลไกระดับชาติที่เอื้ออำนวยและประสานเชื่อมโยงกับภาคีทุกภาคส่วน เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตมีบริการสวัสดิการและคุ้มครองอย่างทั่วถึงเป็นธรรมและเสมอภาค สามารถช่วยเหลือและพัฒนาตนเอง ครอบครัวและชุมชนให้เป็นสังคมสันติสุข น่ายุติและยั่งยืน”

จะเห็นได้ว่าวิสัยทัศน์ของกระทรวงฯ แสดงความมุ่งหวังในอนาคตที่จะเป็นองค์กรในลักษณะเอื้ออำนวย(Facilitating) และประสาน(Coordinating) โดยมีเป้าประสงค์คือ 1) เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีบริการสวัสดิการและคุ้มครองอย่างทั่วถึงเป็นธรรมและเสมอภาค 2) ให้ประชาชนช่วยเหลือและพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้เป็นสังคมสันติสุข น่ายุติและยั่งยืน วิสัยทัศน์นี้มีองค์ประกอบบางส่วนที่มาจากรากฐานประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมขององค์กรคือ ด้านการบริการสวัสดิการและการคุ้มครอง ขณะเดียวกันก็มีการกิจใหม่ที่เพิ่มเข้ามาคือเรื่องความมั่นคง ส่วนคุณสมบัติอื่นๆนั้นยังไม่ชัดเจน กล่าวคือจากประโยคไม่อาจมองเห็นชัดเจนว่าสมรรถภาพพิเศษขององค์กรคืออะไร และจากประโยคดังกล่าวคณะผู้ศึกษาเห็นว่า ยังมีพลังในการกระตุ้นความหวังและความใฝ่ฝันของสมาชิกไม่มากนัก เพราะการบอกว่าจะเป็องค์กรที่เอื้ออำนวยและประสานนั้น มีความเป็น “ธรรมดา” มากจนเกินไปและไม่มีพลังที่จะไปกระตุ้นให้เกิดความทุ่มเทในการปฏิบัติงานได้ ซึ่งส่งผลให้การนำวิสัยทัศน์ไปสื่อสารให้กับสมาชิกขาดชีวิตชีวาไป

3.2.2 พันธกิจ

พันธกิจเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสำนึกและตระหนักว่า เราเป็นใคร มีเป้าประสงค์อย่างไร พันธกิจจะสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ หากวิสัยทัศน์แห่งความสำเร็จไม่ชัดเจน ก็ยากที่จะทำให้องค์การระบุพันธกิจที่จะนำไปสู่วิสัยทัศน์ได้ พันธกิจเป็นสิ่งที่สร้างความกระจ่างเกี่ยวกับเป้าประสงค์ขององค์กร บอกเหตุผลว่าทำไมองค์กรควรทำสิ่งใด พันธกิจจะบอกให้ทราบว่องค์กรมีคุณลักษณะอย่างไร มีความต้องการทางสังคมและการเมืองอะไรบ้างที่ต้องบรรลุจะต้องทำอะไรบ้างเพื่อรับรู้และตอบสนองปัญหาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholders) ขององค์กร

สำหรับพันธกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้นมี 3 พันธกิจหลักคือ

1. เพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการพัฒนาสังคม
2. พัฒนาหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิต
3. ส่งเสริมการพัฒนาทุนทางสังคม

พันธกิจทั้งสามนี้เป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงในการปฏิบัติสามด้าน ด้านแรกเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการพัฒนาสังคม จะเห็นได้ว่าเป็นพันธกิจที่เน้นประสิทธิภาพ ซึ่งกินความถึง ความครอบคลุม ความรวดเร็ว ความถูกต้อง และความประหยัดของกระบวนการพัฒนาสังคม ในด้านที่สอง เน้นในเรื่องการพัฒนาในประเด็นความมั่นคงในชีวิต พันธกิจนี้มีความเชื่อมโยงกับแนวคิดสวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในด้านที่สาม เน้นการส่งเสริมประเด็นการพัฒนาทุนทางสังคม ซึ่งหมายถึง การสร้างเครือข่ายขององค์กรต่างๆ การส่งเสริมให้เกิดบรรทัดฐานในการทำงานร่วมกันพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการสร้างควมไว้วางใจระหว่างกันของบุคคลและกลุ่มในสังคม นับว่าพันธกิจทั้งสามครอบคลุมอาณัติ(Mandate) ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบาย รวมทั้งความคาดหวังของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้ค่อนข้างครบถ้วน

3.2.3 ยุทธศาสตร์

ภายใต้วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ดังกล่าว กระทรวงฯ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ขึ้นมา 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนานโยบายและระบบสารสนเทศการพัฒนาสังคม ยุทธศาสตร์การสร้างควมมั่นคงในการดำรงชีวิต ยุทธศาสตร์การพัฒนาบริการทางสังคมเชิงรุก และยุทธศาสตร์รวมพลังพัฒนาทุนทางสังคม ดังรายละเอียด

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนานโยบายและระบบสารสนเทศการพัฒนาสังคม เพื่อให้มีระบบสารสนเทศที่สะท้อนถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมในพื้นที่และสภาพการดำรงชีวิตต่างๆ รวมทั้งกลุ่มที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อปัญหาทางสังคม สามารถชี้สถานการณ์ทางสังคม พร้อมทั้งเป็นข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวังเตือนภัย และแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมและทั่วถึงในการกระจายทรัพยากรลงในพื้นที่ตลอดจนสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงนโยบายการพัฒนาต่อไปในอนาคต

2. ยุทธศาสตร์การสร้างควมมั่นคงในการดำรงชีวิต เป็นการสร้างทางเลือกให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงความต้องการพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ การบริการทางสังคม การประกันสังคม และการจัดสวัสดิการในรูปแบบของการสงเคราะห์จากรัฐให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานสูงขึ้น ตลอดจนได้รับการฟื้นฟูกลับคืนมาสู่ครอบครัวและอยู่ในชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรี สำหรับผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งผู้ที่ไม่มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงในชนบท ได้มีทางเลือกที่จะมีที่อยู่อาศัยมั่นคงและหรือปรับปรุงถิ่นที่อยู่อาศัยให้มั่นคงและถูกสุขอนามัย ตลอดจนรักษาสังแวดล้อม เพื่อเป็นพื้นฐานให้ครอบครัวได้อยู่ร่วมกันและมีบทบาทในการอบรม บ่มนิสัย สร้างทัศนคติที่ดี และรับผิดชอบสมาชิกในครอบครัว

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบริการทางสังคมเชิงรุก เพื่อส่งเสริมศักยภาพและพิทักษ์สิทธิ ครอบครัวและกลุ่มเป้าหมายให้มีความสามารถพึ่งพาตนเองตามวัยได้ ทั้งเด็ก

เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ในขณะเดียวกันจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มข้าราชการในสังกัดซึ่งมีอยู่ประมาณ 4,000 กว่าคน ในฐานะผู้ให้บริการ และเป็นกลไกให้สามารถจัดระบบบริการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และพึงพอใจแก่ประชาชน

4. ยุทธศาสตร์การรวมพลังพัฒนาทุนทางสังคม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มเป้าหมายและเพิ่มศักยภาพขององค์กร ชุมชนและเครือข่าย ให้มีแนวคิดและวิธีการทำงานโดยใช้ข้อมูล และให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การแก้ไขปัญหาการพัฒนาชุมชนและสังคมร่วมกัน

การแปลงยุทธศาสตร์กระทรวงฯ มาเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการได้กำหนด เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดเป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และผลลัพธ์ที่เกิดจากการทำงานตามยุทธศาสตร์ คือ

3.2.4 เป้าประสงค์

1. มีการคุ้มครองทางสังคมที่เป็นธรรม มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งมีตัวชี้วัด

2 ตัวคือ

1.1 ร้อยละของสารสนเทศที่แสดงสถานภาพของกลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่เป็นปัจจุบันไม่เกิน 6 เดือน

1.2 ร้อยละของความสำเร็จของการเตือนภัยทางสังคมและความมั่นคงในการดำรงชีวิต

2. มีหลักประกันสวัสดิการทางสังคม การพิทักษ์สิทธิ และที่อยู่อาศัย ซึ่งมีตัวชี้วัด คือ

1.1 ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายได้รับการสงเคราะห์ คุ้มครองและฟื้นฟูตามมาตรฐาน

2.2 ร้อยละของครอบครัวที่ประสบปัญหาทางสังคมได้รับการที่ได้มาตรฐาน

2.3 ร้อยละของครอบครัวและกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการบริการสังคม สามารถกลับคืนสู่สังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

2.4 ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายได้รับพิทักษ์สิทธิและการคุ้มครองทางสังคม

2.5 จำนวนครัวเรือนมีที่อยู่อาศัยมั่นคงเพิ่มขึ้น

2.6 จำนวนชุมชนแออัดได้รับการพัฒนาความมั่นคงของชีวิตและที่อยู่อาศัย

3. ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ครอบครัว ชุมชน และสังคมมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง ซึ่งมีตัวชี้วัดคือ

3.1 ร้อยละกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

3.2 จำนวนครอบครัวในชุมชนมีการดูแลและเกื้อกูลต่อกัน

4. ประชาชนทุกกลุ่มมีการรวมตัวเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์กรและชุมชนให้เป็นเครือข่ายพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งมีตัวชี้วัดคือ

4.1 มีเครือข่ายการพัฒนา การคุ้มครอง และจัดสวัสดิการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

4.2 จำนวนชุมชนสามารถพึ่งตนเองและปกป้องสมาชิกในชุมชน

3.2.5 ประเด็นยุทธศาสตร์

1. เสริมสร้างกลไกการคุ้มครองทางสังคม
2. สร้างหลักประกันให้เป็นโอกาส
3. พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย
4. พัฒนาสังคมอย่างสมดุล

ในเอกสารยุทธศาสตร์ของกระทรวงฯ ที่มีการเขียนประเด็นยุทธศาสตร์ไว้หลังเป้าประสงค์และตัวชี้วัด ก่อนข้างจะผิดที่ผิดทางและไม่สอดคล้องกับหลักการในการกำหนดยุทธศาสตร์ กล่าวคือในการกำหนดยุทธศาสตร์นั้น ตัว"ประเด็นยุทธศาสตร์"จะต้องมาก่อน "ชื่อยุทธศาสตร์" เพราะประเด็นยุทธศาสตร์หนึ่งอาจมียุทธศาสตร์ได้หลายยุทธศาสตร์เพื่อที่จะให้ยุทธศาสตร์เหล่านั้นไปตอบสนองหรือแก้ปัญหาประเด็นยุทธศาสตร์ เช่นประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมอย่างสมดุลนั้น อาจประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนทางสังคม ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนทางจิตและปัญญา และยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนทางกายภาพ และยุทธศาสตร์การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3.2.6 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการทำงานตามยุทธศาสตร์ เรียงตามลำดับ ดังนี้

1. การพัฒนานโยบายและระบบสารสนเทศการพัฒนาสังคม การตอบสนองเป้าประสงค์ที่ต้องการให้มีการคุ้มครองและพัฒนาทางสังคมที่เป็นธรรมมีประสิทธิภาพและยั่งยืนซึ่งจะทำให้กระทรวงฯ เป็นกลไกที่สร้างหลักประกันความมั่นคงในการคุ้มครองกลุ่มเป้าหมายให้เข้าถึงสิทธิพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและความมั่นคงในชีวิต

2. การสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิต การตอบสนองเป้าประสงค์ของการมีหลักประกันด้านสวัสดิการทางสังคม การพิทักษ์สิทธิ และที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในภาวะเสี่ยงและกลุ่มที่อยู่ในสังคมของความด้อยโอกาส จะมีทางเลือกในการรับบริการและสวัสดิการทางสังคมที่เป็นธรรม และสามารถช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้

3. การพัฒนาบริการทางสังคมเชิงรุก การตอบสนองเป้าประสงค์ของการมี

ภูมิคุ้มกันและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเต็มตามศักยภาพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ จากการจัดการกับปัญหาในเชิงรุกทั้งกลุ่มผู้ให้บริการและกลุ่มผู้รับบริการ

4. การรวมพลังพัฒนาทุนทางสังคม การตอบสนองเป้าประสงค์ที่ส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มมีการรวมตัวเพื่อพัฒนาศักยภาพขององค์กรและชุมชนให้เป็นเครือข่ายพึ่งพาซึ่งกันและกัน อันจะทำให้เกิดสังคมสันติสุข น่ายุ่และยั่งยืน